

February 19, 1958

Note from Department III Director Jeleń

Citation:

"Note from Department III Director Jeleń", February 19, 1958, Wilson Center Digital Archive, *Polskie dokumenty dyplomatyczne 1958* (Warszawa: Polski Instytut Spraw

Mie
dzynarodowych, 2011), Document #71, pp.167-168. Translated by Jerzy Giebułtowski.
<https://digitalarchive.umd.edu/document/208971>

Summary:

The Polish Embassy in Washington reports on the negative American opinion of the Rapacki Plan, as well as calls for free elections in eastern Europe.

Credits:

This document was made possible with support from Carnegie Corporation of New York (CCNY)

Original Language:

Polish

Contents:

Original Scan
Translation - English

19 lutego

71

71

*19 lutego, notatka dyrektora Departamentu III:
informacje ambasady w Waszyngtonie
o amerykańskich reakcjach na plan Rapackiego*

Warszawa, dnia 19.II.1958 r.

Ścisłe tajneNotatka

Ambasada PRL w Waszyngtonie (I Sekretarz Kmiecik) informuje:

1) W związku z Planem Rapackiego rozmówcy amerykańscy stale nawracają do problemu niemieckiego. Mówi się po prostu, że Plan Rapackiego łatwiej by przeszedł, gdybyśmy się zgodzili na „wolne wybory” w Niemczech, bo przecież wtedy – tak nam się tu sugeruje – naszym sąsiadem byłby Ollenhauer, a nie Adenauer. Jest to temat, który w takiej czy innej formie zawsze powtarza się w rozmowach.

Z drugiej strony działa tu bardzo szeroko „lobby” niemiecka. Projektowany nowy Ambasador niemiecki w Waszyngtonie, Grewe, habilitował się w prawie międzynarodowym w Królewcu i w czasie wojny wykładał prawo międzynarodowe w Berlinie.

Poza tym teraz właśnie krąży po Stanach Zjednoczonych dr Walter Becher, przewodniczący frakcji ogólnoniemieckiego bloku w landtagu bawarskim i sekretarz generalny „Sudetendeutscher Rat”. Jest to wydawca „Sudeten-Bulletin” z Monachium. Zaprosiła go do Waszyngtonu grupa kongresmanów amerykańskich. Twierdzi on w licznych rozmowach, że największym niebezpieczeństwem Planu Rapackiego jest zachowanie status quo, a przecież w Europie Środkowej nie można dojść do rozwiązań militarnych bez generalnych rozwiązań politycznych. Becher więc domaga się „wolnych wyborów” nie tylko w Niemczech, ale i w Polsce i Czechosłowacji. Jest to niewątpliwie skrajne stanowisko, ale jedno z tych, które teraz właśnie wpływa na opinię amerykańską.

2) Ciekawe i bardzo zastanawiające jest przy tym, że niemal cała prasa polonijna w ocenie Planu Rapackiego idzie po linii negatywnych ocen amerykańskich. Tłumaczymy to w ten sposób, że zawodowi i płatni politycy emigracyjni – chociażby im się Plan Rapackiego podobał – nie mogą przyznać jakiegokolwiek samodzielności polskiej polityki, boby stracili twarz wobec Departamentu Stanu.

72

21 lutego

3) Szaloną pomocą dla podniesienia dobrego imienia Niemców okazał się pierwszy satelita amerykański. Obecnie wszystkie amerykańsko-niemieckie organizacje fetują Wernhera von Brauna, twórcę satelity, jako „dobrego” Niemca, który przywrócił blask imieniu niemieckiemu i amerykańskiemu.

/–/ Jeleń

AMSZ, z. 9, w. 48, t. 639

72

*21 lutego, notatka konsula w Ottawie
w sprawie kanadyjskich przepisów imigracyjnych*

kurierem

Ottawa, 21.II.1958

Tajne

Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Departament III
w W a r s z a w i e

Nawiązując do pisma Ministerstwa z dnia 29.I.58 r. Nr. D.III.AP.330/2/58 Wydział Konsularny Poselstwa PRL w Ottawie zawiadamia, że miejscowe władze imigracyjne zrezygnowały z wymagań opiniowania przez Kongres Polonii Kanadyjskiej wniosków osób pochodzenia polskiego w sprawach sprowadzania krewnych z Polski. Odpowiednie wzmianki prasowe ukazały się we wszystkich czasopismach polonijnych.

W załączniku przesyłamy wycinek ze „Związkowca” dotyczący tej sprawy²⁶.

Konsul Dr ^fE. Więcko^f

AMSZ, z. 9, w. 48, t. 642

²⁶ Załącznika brak.

71

February 19, file note of Department III director:
information of the embassy in Washington about American reaction
to the Rapacki Plan

□□□□□□□□ Warsaw, February 19, 1958

□□□□□□□□ Top Secret

Note

The PRP embassy in Washington (First Secretary Kmiecik) reports:

1) □ With reference to the Rapacki Plan, the American interlocutors keep returning to the German problem. They simply say that the Rapacki Plan would have been accepted passed more easily, had we agreed to a 'free election' in Germany, because then - as it is implied to us - our neighbor would be Ollenhauer, not Adenauer. This issue, in one form or another, keeps recurring in conversations.

On the other hand, the German 'lobby' is active here on a very large scale. The German ambassador-to-be in Washington, Grewe, obtained his habilitation in international law at the University Konigsberg, and taught international law in Berlin during the war.

Apart from that Dr Walter Becher, chief of the all-German bloc in the Bavarian Landtag and secretary general of the Sudetendeutscher Rat, is now travelling around the United States. He is the publisher of Sudeten-Bulletin in Munich. He was invited to Washington by a group of American congressmen. In his numerous conversations he claims that the greatest danger of the Rapacki Plan is the preservation of the status quo, but, after all, in Central Europe there can be no military solutions without general political solutions. So Becher demands a 'free election' not only in Germany, but also in Poland and Czechoslovakia. This is undoubtedly an extreme position, but it is one of those that influences American opinion just now.

2) What is interesting and very curious is that in its assessment of the Rapacki Plan almost the entire Polish émigré press follows the negative American opinions. The way we understand it is that professional and paid professional politicians - even if they liked the Rapacki Plan - cannot admit any autonomy of Polish policies, because they would lose face in the eyes of the State Department.

3) □ Enormous help in improving the reputation of the German came from the [launch of] the first American satellite. Now all American-German organizations are feting Wernher von Braun, the satellite's constructor, who restored the German and American prestige. □

□□□□□□□□□□/-/ Jeleń

AMSZ, z. 9, w. 48, t. 639